

на задната ѝ стѣна и други въ хоризонтална линия на източната ѝ стѣна; въ западната килия — улуци въ пода и въ задната ѝ стѣна.

Въ по-горнитѣ пластове на скалата, надъ източното отъ тритѣ отдѣления, се намира едно недостъпно отдѣление (табл. XXII, фиг. 131)¹⁾

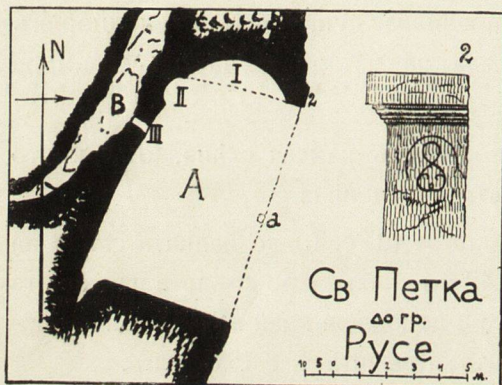
98.

Църква „Св. Петка“ до градъ Русе.

(фиг. 135, карта IV).

На лѣвия брѣгъ на рѣка Ломъ, югозападно отъ градъ Русе, до пивоварната фабрика „Св. Петка“, се намира най-сѣверната отъ ломскитѣ изкуствени пещери, нарѣчена „Св. Петка“.

Пещерата (А) е сѣчена въ долния пластъ на скалата въ продълговатата форма (около 9 м.) по направление 15° СИ, — при южния край 5·7

Фиг. 135.

м. дълбока — и се стѣснява джгообразно къмъ сѣверъ, гдѣто образува единъ видъ абсида (I) съ диаметръ 3·3 м. (0·9 м. дълбока); таванътъ на пещерата е сводообразенъ; отъ долу пещерата е доста засипана. Отъ прѣдъ пещерата е отворена и, до сѣверния ѝ край, отъ външната страна, е изсѣченъ правилно пиластъръ (фиг. 135, 2) украсенъ съ осмообра-

зенъ орнаментъ въ кръгъ, отъ прости линии, а отъ горѣ съ четиричлененъ корнисъ (широкъ 6 см.) и съ една плоча отъ горѣ му (8 см. дебела).

Прѣдната стѣна е била дървена и личатъ дупки (а) за закрепяване на дирецитѣ.

Въ пещерата, въ южната ѝ стѣна, близо до тавана, личатъ остатъци отъ мазилка съ живописъ; до абсидата личи една ниша (II) съ диаметръ 1 м.

Въ задната стѣна на църквата има тѣсенъ входъ (III) въ една естествена, коридорообразна пещера, 22 кр. дълга; само тукъ-тамъ въ коридора се вижда изкуствена обработка по стѣнитѣ му.

¹⁾ Св. Димитъръ Басарбовски е роденъ въ с. Басарбово; той е живѣлъ въ изкуствената пещера, която носи и неговото име; неговитѣ мощи сж се пазили въ селската църква. Въ 1769 г. главнокомандуващиятъ руската армия генералъ Салтиковъ е взелъ мощитѣ на Св. Димитра заедно съ ковчега, за да ги занесе въ Русия; въ Букурещъ нѣкои монаси българи сж го помолили да ги остави тамъ и той имъ ги прѣдалъ.

(Сборникъ. XV. Народни умотворения стр. 119 — 120).

„ XIII. „ „ „ 185 — 186.